

Tofacitinib

Xeljanz®

Het doel van deze folder is u praktische informatie te geven over het nieuwe medicijn dat de gaat gebruiken: tofacitinib.

Hoe werkt het tofacitinib?

Bij patiënten met een reumatische auto-immuunziekte is er een fout in het afweersysteem ontstaan waardoor er sprake is van een afweerreactie tegen het eigen lichaam. Dit kan in verschillende plaatsen van het lichaam gebeuren. Bij reumatische ziekten zijn dit vaak de gewrichten. Tofacitinib is een medicijn dat deze afweerreactie onderdrukt en behoort tot de zogenaamde JAK (Janus-kinase) remmers. In de cel gelegen enzymen (betrokken bij de afweer) worden geremd waardoor de productie van bepaalde ontstekingsfactoren (zoals cytokines) afneemt. Dit leidt op korte termijn tot een afname van pijn, zwelling en stijfheid van de gewrichten waardoor op de langere termijn de kans op gewrichtsschade afneemt. De werking van Tofacitinib treedt meestal op na 8 tot 12 weken. Soms duurt het echter langer en bij sommige mensen werkt het medicijn helaas niet of onvoldoende.

Voor welke aandoeningen wordt tofacitinib gebruikt?

Tofacitinib wordt gebruikt bij de behandeling van verschillende auto-immuunziekten, waaronder reumatoïde artritis.

Hoe moet ik het gebruiken?

Tofacitinib is verkrijgbaar in tabletten van 5 mg en 11 mg. Uw behandelaar spreekt met u af welke dosering u gaat gebruiken. Om bijwerkingen zo veel mogelijk te beperken kunt u de tabletten het beste tijdens de maaltijd innemen, bij voorkeur met een glas water. Slik elke tablet in zijn geheel door.

Hoe moet ik het bewaren?

De tofacitinib tabletten bewaart u in de originele verpakking bij een temperatuur lager dan 30°C.

Wat zijn mogelijke bijwerkingen?

In de bijsluiter van het medicijn vindt u een uitgebreid overzicht van alle bijwerkingen die kunnen voorkomen. Hieronder vindt u belangrijke bijwerkingen om van op de hoogte te zijn:

- maag- en darmklachten zoals soms diarree, buikpijn, misselijkheid en/of braken
- hoofdpijn, verstopte neus, pijnlijke keel, hoestklachten
- gordelroos en blaasontsteking. Indien u klachten hiervan heeft, adviseren wij u contact op te nemen met uw (huis)arts
- bijwerkingen die u zelf niet merkt maar die uw behandelaar met bloedonderzoek controleert zijn leverfunctieafwijkingen, nierfunctiestoornissen en verlaagde bloedcellen
- gewrichtspijn en spierpijn

- verhoogde bloeddruk en vocht vasthouden aan de voeten (oedeem)
- huiduitslag en jeuk
- een licht verhoogde kans op bepaalde vormen van huidkanker die in het algemeen goed te behandelen zijn
- omdat tofacitinib de afweer onderdrukt bestaat er een verhoogde kans op het ontstaan van infecties. Wanneer u een gewone verkoudheid heeft zonder koorts, dan kunt u tofacitinib gewoon door blijven gebruiken. Als u klachten of symptomen heeft die kunnen passen bij een ernstige infectie, zoals koorts, of algemeen ziek zijn, dan mag u tofacitinib niet gebruiken. Neem in dat geval ook altijd contact op met uw reumatoloog, reumaverpleegkundige of huisarts

Zijn er controles noodzakelijk tijdens het gebruik van tofacitinib?

Vóór start van de behandeling met tofacitinib wordt gekeken of u in het verleden in contact bent geweest met tuberculose. Tijdens behandeling met medicijnen zoals tofacitinib, is in het verleden namelijk bij sommige patiënten tuberculose opgetreden. Dit betrof vrijwel altijd een opvlamming van een oude infectie. Testen op tuberculose gebeurt door middel van een huidtest (Mantoux) en/of een bloedtest en een röntgenfoto van de longen. Tevens zal er gecontroleerd worden of u hepatitis heeft doorgemaakt (= virale infectie van de lever).

Het kan overwogen worden bepaalde vaccinaties te geven vóór het starten van de behandeling. Dit bespreekt uw behandelaar met u.

Na het starten van tofacitinib zal uw behandelaar met u laboratoriumcontroles (bloedprikken) afspreken.

Dit zal in het begin regelmatig nodig zijn om in de gaten te houden hoe uw lichaam op het medicijn reageert. Bij verandering van dosering zult u mogelijk extra gecontroleerd worden.

Kan het gebruikt worden met andere medicijnen?

Tofacitinib kan bij patiënten met reumatoïde artritis gecombineerd worden met methotrexaat maar dit is niet noodzakelijk. Het kan echter niet met alle anti-reumatische medicijnen gecombineerd worden. Uw reumatoloog beoordeelt welke reuma medicijnen u kunt blijven gebruiken.

Tofacitinib mag met sommige medicijnen niet zomaar gecombineerd worden, tenzij de dosis wordt aangepast. Het betreft sommige geneesmiddelen tegen epilepsie (o.a. carbamazepine, fenytoïne, fenobarbital), tegen schimmelinfecties (fluconazol), tegen tuberculose (Rifampicine) en een middel tegen osteoporose (Denosumab/Prolia). Overleg met uw behandelaar bij verandering van uw medicatiegebruik.

Wat moet ik nog meer weten?

Alcohol

Er is geen bezwaar tegen (matig) alcohol tijdens behandeling met tofacitinib.

Autorijden

Tofacitinib zelf veroorzaakt geen sufheid of slaperigheid. Er is geen bezwaar tegen autorijden tijdens gebruik van tofacitinib.

Operaties en andere (tandheelkundige) ingrepen

Er bestaat bij het gebruik van tofacitinib mogelijk een verhoogd risico op infecties na een operatie, hoewel hier voorsnog geen aanwijzingen voor zijn. Overleg met uw behandelaar of het nodig is tofacitinib tijdelijk te onderbreken. Wij adviseren om uw (tand)arts op de hoogte te brengen van het feit dat u tofacitinib gebruikt zodat deze zo nodig maatregelen kan nemen.

Reizen

Bij reizen naar het buitenland is het raadzaam een actueel overzicht van uw medicijnen mee te nemen, het medicatie paspoort. Dit is verkrijgbaar bij uw apotheek of eventueel bij uw behandelaar.

Vaccinaties

Gezien het feit dat u een reumatische ziekte heeft en reuma medicijnen gebruikt, adviseren wij om u jaarlijks tegen de griep (influenza) te laten vaccineren door uw huisarts.

Heeft u een vaccinatie nodig, overleg dan altijd van tevoren met uw reumatoloog, apotheek of huisarts.

Heeft u plannen om in de toekomst een verre reis te maken, dan raden wij u aan dit met uw behandelaar te bespreken vóór het starten van tofacitinib in verband met bepaalde vaccinaties.

Wij raden de vaccinatie met een verzwakt levend vaccin af (bof, mazelen, rode hond/BMR, gele koorts, oraal poliovaccin of BCG) tijdens het gebruik van Tofacitinib.

Vruchtbaarheid, zwanger worden en borstvoeding

Van dit medicijn is niet bekend of het de vruchtbaarheid beïnvloedt.

Er is weinig informatie over de effecten van tofacitinib tijdens zwangerschap. Tofacitinib mag daarom niet tijdens de zwangerschap worden gebruikt. Als u plannen heeft om in de nabije toekomst zwanger te worden of als u onverwacht zwanger bent, dan adviseren wij u dit te melden aan uw behandelaar. Vrouwen die borstvoeding geven worden afgeraden tofacitinib gebruiken.

Vragen

Wanneer u na het lezen van deze informatie nog vragen heeft, zal uw behandelend reumatoloog deze graag beantwoorden.

Polikliniek reumatologie:

dr. E.A.J. Dutmer

dr. M.J. Rood

dr. J.N. Stolk

Telefoonnummer (0318) 43 43 45